

Mit Herkulesa i jego wpływ na kulturę europejską

- [Mit Herkulesa i jego wpływ na kulturę europejską](#)

Mit Herkulesa i jego wpływ na kulturę europejską

Ważne daty

325 p.n.e. – powstanie rzeźby Lizypa Herakles Farnese

525 p.n.e. – powstaje amfora, ozdobiona techniką czarnofigururową, przedstawiająca Heraklesa, który przynosi dziką erymantejskiego Eurysteuszowi chowającego się na widok bestii w beczce

70 n.e. – powstaje fresk rzymski, przedstawiający małego Herkulesa, który dusi węże

1790 – powstaje relief Johanna Gotfrieda Schadowa zatytułowany *Herkules i klacze Diomedesa*

Scenariusz dla nauczyciela

SCENARIUSZ LEKCJI	
Imię i nazwisko autora:	Austyna Baran
Przedmiot:	Język łaciński i kultura antyczna
Temat zajęć:	Mit Herkulesa i jego wpływ na kulturę europejską
Grupa docelowa:	II etap edukacyjny: liceum, technikum, zakres rozszerzony
Ogólny cel kształcenia:	Poznanie kultury, obyczajowości i sztuki starożytnych Rzymian.
Kształtowane kompetencje kluczowe:	Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 18.12.2006, Kompetencje kluczowe: 1) porozumiewanie się w języku ojczystym; 5) umiejętność uczenia się; 8) świadomość i ekspresja kulturalna.
Podstawa programowa:	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Uczeń: 1. posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: 3) mity o głównych herosach – Prometeusz, Herakles, Tezeusz, Argonauci; 8. potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: 3) mity o głównych herosach – Prometeusz, Herakles, Tezeusz, Argonauci;
Cele (szczegółowe) operacyjne:	Uczeń nauczy się: - definiować rolę Herkulesa (greckie imię to Herakles) w kulturze starożytnych cywilizacji: rzymskiej i greckiej; - identyfikować dzieła sztuki pochodzące z antyku lub inspirowane kulturą antyczną.
Metody/techniki kształcenia:	- opis; - mapa myśli; - dyskusja.
Formy organizacji pracy:	praca grupowa; praca zbiorowa; praca indywidualna ucznia.
PRZEBIEG LEKCJI	

Strona 1 z 2

Źródło: online-skills, licencja: CC BY 3.0.

Plik o rozmiarze 293.30 KB w języku polskim

II. W zakresie kompetencji kulturowych. Uczeń:

1. posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej:

3) mity o głównych herosach – Prometeusz, Herakles, Tezeusz, Argonauci;

8. potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej:

3) mity o głównych herosach – Prometeusz, Herakles, Tezeusz, Argonauci;

Nauczysz się

definiować rolę Herkulesa (greckie imię to Herakles) w kulturze starożytnych cywilizacji: rzymskiej i greckiej;

opowiadać wydarzenia z mitu o Herkulesie;

identyfikować dzieła sztuki pochodzące z antyku lub inspirowane kulturą antyczną.

Hercules i jego przedstawienie w sztuce

Film oraz prezentacja poświęcona osobie Herkulesa.

Film dostępny pod adresem [/preview/resource/RaLKFwSULUnm6](https://preview/resource/RaLKFwSULUnm6)

Film animowany pt. „Herkules – największy z herosów” przedstawia życie mitycznego herosa – Herkulesa. Na pierwszym slajdzie ukazana jest kopia słynnej rzeźby Herkulesa znanej pod nazwą Herakles Farnese. Przedstawia odpoczywającego mężczyznę o muskularnym ciele, wspartego o maczugę. Przedstawienie jest bardzo realistyczne. Rzeźba ustawiona jest na postumencie na otwartej przestrzeni. Tło stanowi lesisty teren i niebo. Na następnej ilustracji ukazane jest popiersie rzeźby w zbliżeniu. Herkules ma bujne włosy i zarost. Głowę ma przechyloną w bok; wydaje się być zmęczony. Na tle postaci herosa pojawia się napis: (rzeźba) Herkulesa w Kassel. Lektor mówi: Herkules, syn samego Zeusa, to mityczny heros, który, jak żadna chyba inna postać mitologiczna, zawładnął wyobraźnią artystów. Na kolejnym ekranie ukazany jest plakat reklamujący film pt. „Hercules” z Dwayne Johnson’em w tytułowej roli. Pojawia się napis: Herkules legendarny bohater. Lektor mówi: Jego czyny i życie są niezwykle interesujące dla twórców, nawet twórców kultury masowej – świadczy o tym chociażby popularność serialu opartego na historii mitycznego herosa. Na kolejnym slajdzie przedstawiony jest obraz autorstwa Jacopo Tintoretto, pt. „Powstanie drogi mlecznej”. Artysta zilustrował opowieść, którą przytacza lektor. Ukazana jest Junona wstająca z łoża. Lewą ręką odtrąca niemowlę, które Jowisz próbuje przystawić jej do piersi. Bóg, odziany w czerwoną szatę, unosi się w powietrzu. Z lewej piersi bogini tryska mleko w stronę nieba tworząc pasmo migoczących gwiazd. Wokół znajdują się amorki. Pośrodku obrazu ukazany jest orzeł z wiązką błyskawic w szponach. Są to atrybuty Jowisza. Pawie widoczne po prawej stronie obrazu, to ptaki poświęcone Junonie. Tło stanowi błękitne niebo. Lektor mówi: Już w dzieciństwie Herkules był bohaterem niezwykłych wydarzeń. Przyczynił się do powstania Drogi Mlecznej, gdy Zeus przystawił go do piersi śpiącej Hery, by dzięki mleku bogini zapewnić mu nieśmiertelność. Hera, przebudziwszy się, odtrąciła obce dziecko, a rozlane mleko utworzyło na niebie świetlisty pas. Na następnym ekranie pojawia się marmurowa rzeźba przedstawiająca Herkulesa, jako małego chłopca. Siedzi na posłaniu; w rękach trzyma węża, który oplata jego ciało. Zbliżenie na twarz pokazuje jego dziecięce rysy, z którymi kontrastują zaciśnięte mięśnie, zmarszczone czoło i wykrzywione usta. Na tle rzeźby pojawia się napis: Mały Herkules dusi węża przysłanego przez Herę. Lektor mówi: Innym spektakularnym wydarzeniem dzieciństwa Herkulesa było zaduszenie przez silne niemowlę dwóch węży, które Hera wysłała, by go zgładziły. Następny ekran ukazuje obraz ilustrujący to samo wydarzenie. Mały Herkules siedzi na posłaniu, w rękach dusi węże. Nad nim stoi Hera ubrana w ciemną szatę. Pochyla się nad dzieckiem. Jej gestykulacja i rozwiany płaszcz

świadczą o chęci ukarania niemowlęcia. Na kolejnym ekranie ukazana jest kolorowa fotografia tak zwanych „kolumn Herkulesa”. Są to dwie wysokie żłobkowane kolumny, a między nimi rzeźba umięśnionego herosa, który próbuje odsunąć kolumny od siebie. Rzeźba ustawiona jest na tle morza. Na ekranie ukazuje się napis: „Kolumny Herkulesa w Ceuta”. Lektor mówi: Młody Herkules był człowiekiem olbrzymiej postury, niesłychanie silnym i porywczym – rozgniewany na swojego nauczyciela, zabił go w chwili złości, gdy pedagog krytykował jego brak zapału do nauki i lekceważenie książek. Następny ekran ukazuje brązową rzeźbę herosa strzelającego z łuku. Przedstawiony jest bokiem. Na głowę i plecy ma zarzuconą skórę lwa. Lektor mówi: Wypędzony z domu za ten postępek przez rozgniewanego ojca, Herkules żył swobodnie, nabierając ogromnej siły (zjadał ponoć na raz całego wołu, popijając wino z pucharu tak wielkiego, że musiało go nosić dwoje ludzi). To właśnie wtedy, jako osiemnastoletni młodzieniec, Herkules zabił lwa i zrobił z jego skóry charakterystyczne odzienie, w którym często jest przedstawiany – skóra opada na plecy, podczas gdy z łba zabitego zwierza Herkules uczynił hełm. Na kolejnym slajdzie ukazana jest kamienna płaskorzeźba przedstawiająca siedzącego herosa. Na głowie lwa opiera prawą rękę, w lewej trzyma maczugę. Obok stoi trzygłowy Cerber. Na ilustracji znajduje się podpis: Herkules z maczugą i skórą lwa. Brama Królewska w Szczecinie. Lektor mówi: Herkules był doskonale uzbrojony – miecz dostał od Hermesa, od Apolla strzały, od Hefajstosa kołczan, od Ateny pancerz. Jakby tego było mało, z wyrwanego własnoręcznie z korzeniami drzewa oliwnego zrobił sobie potężną maczugę – kolejny z elementów rozpoznawczych herosa. Na następnym ekranie pojawia się kolorowa fotografia skały zwanej maczugą Herkulesa. Zbudowana z wapienia, wysoka na ponad 20 metrów skała przypomina swoim kształtem maczugę: wąska u dołu, rozszerza się ku górze. Slajd pojawiający się obok, ukazuje z bliska wierzchołek skały, na którym stoi żelazny krzyż. Lektor mówi: W nawiązaniu do tej słynnej broni syna Alkmeny nadano nazwę skale znajdującej się w Pieskowej Skale na obszarze Ojcowskiego Parku Narodowego i określanej mianem „maczugi Herkulesa”. Kolejny ekran przedstawia wazę czerwonofigurową. Na czarnym tle ukazany jest Herkules patrzący na młodą dziewczynę, która odwraca się w jego stronę. Obok znajdują się jej towarzyszki. Podpis na ekranie: Megara, pierwsza żona Herkulesa. Lektor mówi: Życie młodego Herkulesa zapowiadało się spokojnie i harmonijnie. W dowód wdzięczności za pomoc w czasie wojny król Teb oddał mu za żonę własną córkę, Megarę. Herkules doczekał się dzieci i prowadził życie domatora. Jednak sielanka nie trwała długo. W ataku szaleństwa (które ponoć sprowadziła na niego mściwa Hera) Herkules morduje swoją rodzinę. Na kolejnym ekranie ukazana jest

mozaika z przedstawieniem dwunastu prac Herkulesa. Pośrodku znajduje się duży prostokąt przedstawiający króla Eurysteusza na tronie oraz stojącego obok Herkulesa w skórze lwa. Wokół, w kwadratowych polach, przedstawiono wszystkie dwanaście prac, jakie musiał wykonać heros na polecenie króla. Napis na ekranie: Dwanaście prac Herkulesa. Lektor mówi: Zrozpaczony swoim czynem, kieruje się do wyroczni delfickiej, a Pitia wskazuje mu, jak odpokutować za swoje grzechy – ma służyć u króla Eurysteusza z Myken i wykonać dla niego 12 trudnych zadań, które do historii przejdą jako 12 prac Herkulesa. Następny ekran ukazuje malowidło Francisco de Zurbaran'a zatytułowane „Herkules walczący z lwem nemejskim”. Przedstawiony jest nagi heros, który dusi lwa stojącego na tylnych łapach. Tło obrazu stanowią skały i ciemne zachmurzone niebo. Napis na ekranie: Francisco de Zurbaran –Herkules walczący z lwem nemejskim. Lektor mówi: Prace Herkulesa, bardzo niebezpieczne i widowiskowe, wymagały nie tylko siły i odwagi, ale również sprytu i stosowania podstępów. Stały się popularnym motywem artystów, między innymi Francisco de Zurbarana. Na następnym ekranie pojawia się kolejny obraz Zurbaran'a. Nosi on tytuł „Rozdzielenie gór Kalpe i Abyla”. Ukazuje Herkulesa stojącego między dwiema ogromnymi skałami stojącymi bardzo blisko siebie. Heros jest mocno pochylony do przodu; ma napięte mięśnie. Trzyma rękoma metalowe pręty wbite w skały; rozdziela góry. Napis na ekranie: Francisco de Zurbaran – Rozdzielenie gór Kalpe i Abyla. Lektor mówi: Obraz pod tytułem „Rozdzielenie gór Kalpe i Abyla” pokazuje zdarzenie towarzyszące wykonywaniu jednej z prac Herkulesa. Otóż, poszukując wołów Gerionesa, heros zawędrował aż do Afryki i na pamiątkę tego zdarzenia rozdzielił i ustawił między dwiema częściami świata dwie skały, zwane odtąd „słupami Herkulesa”. Na następnym ekranie ukazana jest waza czarnofigurowa. Na jasnym tle przedstawiono bohatera walczącego z królową Amazonek – Hipolitą. Pojawia się podpis: Zdobyć pasa Hipolity. Lektor mówi: W czasie wykonywania dwunastu prac, będących pokutą za to morderstwo, poznaje piękną królową Amazonek, Hipolitę, której pas ma dostarczyć królowi Eurysteuszowi. Jedna z wersji mitu mówi, że zakochana w Herkulesie królowa oddała mu pas, a zakochany heros planuje ślub zaraz po przekazaniu pasa Eurysteuszowi. Jednak na skutek interwencji Hery Hipolita ginie. Kolejny ekran ukazuje posąg z białego marmuru. Przedstawiona jest kobieta w długiej, przylegającej do ciała szacie. Głowę przechyliła lekko w bok; włosy spadają jej na plecy. Zbliżenie na twarz na kolejnym slajdzie ukazuje delikatne rysy królowej. Podpis: Królowa Omfale. Lektor mówi: Tradycja wspomina też o innym uczuciu – do królowej Omfali, które stało się dla Herkulesa przyczyną upokorzenia. Oddany na jej służbę, musiał ubierać się w damskie ubrania i wykonywać typowo kobiece czynności (między

innymi tkanie). Haniebna służba trwała 3 lata. Następny ekran przedstawia malowidło ściennie ukazujące Herkulesa i księżniczkę Jole. Ukazani są podczas biesiady. Herkules sięga ręką po puchar znajdujący się na stole, zaś Jole stoi obok niego. Ich twarze zbliżają się do siebie. Podpis na ekranie: Księżniczka Jole. Lektor mówi: Nie udało się również Herkulesowi małżeństwo z piękną księżniczką Jolą, która miała przypaść w udziale temu, kto zwycięży w zawodach w strzelaniu z łuku. Mimo że heros odniósł zwycięstwo, odmówiono mu nagrody – jej ojciec, król Eurytos z Ojchalii bał się, że ukochana córka podzieli los nieszczęsnej Megary. Kolejna kolorowa ilustracja przedstawia wizerunek królewny Dejaniry. Jest ukazana w pozycji stojącej. Ma długi żółty płaszcz, spod którego wystaje fioletowa szata. Wiatr wiejący z tyłu zarzuca połę płaszcza na głowę Dejaniry. Dziewczyna obiema rękami przytrzymuje ciemne długie włosy. W tle widoczne są zakola rzeki, skały i drzewa. Podpis na ekranie: Królewna etolska – Dejanira. Lektor mówi: Drugą żoną Herkulesa zostaje Dejanira – królewna etolska. Małżeństwo jest szczęśliwe – Dejanira uwielbia Herkulesa, a on opiekuje się nią troskliwie. Jednym problemem jest zazdrość Dejaniry i jej obawa, by mąż nie pokochał innej kobiety. Na kolejnym ekranie znajduje się naczynie czarnofigurowe. Przedstawione są na nim postaci Heraklesa, Dejaniry i centaury Nessosa. Dejanira trzyma w rękach szatę. Podpis: Herakles, Dejanira i Nessos. Attycka hydria czarnofigurowa, VI w. p. n. e. Lektor mówi: Wykorzystał to Nessos, centaur, który namówił Dejanirę, by nasączyła szatę Herkulesa krwią centaury, co miało zapewnić stałą i wierną miłość męża aż do śmierci. Niestety, był to podstęp wymierzony w Herkulesa. Nessos, który chciał porwać Dejanirę i został zastrzelony z łuku przez Herosa, zdołał przed śmiercią zemścić się, wykorzystując zazdrość i obawy Dejaniry. Jego krew nie była afrodyzjakiem, ale trucizną. Nałożona przez Herkulesa szata przylgnęła do jego ciała i zaczęła palić go żywcem, doprowadzając do śmierci w straszliwych męczarniach – niewyciężony bohater wręcz błagał, by przebić go mieczem. Na następnej ilustracji ukazane jest kolejne dzieło Francisco de Zurbarana zatytułowane „Herkules zrywa szatę nasączoną krwią Nessosa”. W centrum obrazu przedstawiona jest postać bohatera. Próbuje zderzyć z siebie białą szatę. Część jego ciała płonie. Podpiera się kolanem o ziemię; głowę unosi do góry. W tle widnieje ciemne niebo i drzewa. Podpis na ekranie: Francisco de Zurbaran – Herkules zrywa szatę nasączoną krwią Nessosa. Lektor mówi: Obraz Zurbarana pokazuje scenę, gdy Herkules usiłuje zerwać z siebie palącą szatę. Niestety, ściągana szata odchodzi razem z kawałkami ciała. Męczarnie ojca doprowadzają do rozpaczliwej śmierci ukochanego syna Herkulesa, Hyllosa i powodują samobójczą śmierć Dejaniry, która odkrywa, jak została oszukana i że stała się przyczyną śmierci uwielbianego małżonka. Na kolejnym ekranie

ukazana jest rzeźba z białego marmuru przedstawiająca boginię Hebe. Ma kręcone włosy zaczesane do góry, długą szatę przylegającą do ciała i odsłonięte piersi. W rękach trzyma złote naczynia: puchar i dzban na wino. Podpis: Bogini Hebe. Lektor mówi: Szczęście w miłości Herkules znalazł dopiero po śmierci, na Olimpie, zostając małżonkiem Hebe, bogini młodości. Następna ilustracja przedstawia fresk pt. „Apoteoza Herkulesa” autorstwa Francois’a Lemoyne. Ukazani są bogowie olimpijscy na tle błękitnego nieba. Podpis: Apoteoza Herkulesa, Francois Lemoyne, fresk w Pałacu Wersalskim. Lektor mówi: Gdy Herkules konał w męczarniach, odziany w nasączoną trucizną szatę, kazał się zanieść na szczyt góry Ojty i ułożyć na stosie. Kiedy stos został podpalony, z nieba uderzył piorun, a Herkules został uniesiony na Olimp. Fresk le Moyne’a w Pałacu Wersalskim pokazuje scenę apoteozy, czyli ubóstwienia Herkulesa, który, po trudach życia, zostaje wreszcie przyjęty do siedziby bogów. W tym dniu cieszyli się wszyscy bogowie, którzy darzyli herosa wielką sympatią. Kolejny ekran przedstawia płaskorzeźbę ukazującą siedzącego Heraklesa. Podpiera się maczugą, przez nogę ma przerzuconą skórę lwa. Podpis: Herkules – relief w Luwrze. Lektor mówi: Ojciec, Zeus, obdarzył go nieśmiertelnością, Iris i Nike ozdobiły jego skronie wieńcem, cieszyła się Atena, a nawet Hera – największy wróg herosa – wybaczyła Herkulesowi i na znak zgody oddała mu za żonę swoją córkę Hebe – boginię młodości. Na następnym ekranie pojawia się lista dwunastu prac Herkulesa. Są one kolejno wymieniane przez lektora: Prace, które Herkules wykonywał na zlecenie króla Eurysteusza były wszystkie bardzo trudne i niebezpieczne. Zgodnie z mitem, ponoć to Hera podpowiadała królowi Myken, jakie prace wyznaczyć herosowi. Zarówno mściwa Hera, jak i tchórzliwy król Myken mieli nadzieję, że syn Zeusa zginie podczas wykonywania zadań ponad siły człowieka. Do zadanych prac należały kolejno: 1. Zabicie lwa nemejskiego, 2. Zabicie hydry lernejskiej, 3. Schwytywanie łani kerynejskiej, 4. Zabicie dzika erymantejskiego, 5. Oczyszczenie stajni Augiasza, 6. Zabicie ptaków stymfalijskich, 7. Schwytywanie byka kreteńskiego, 8. Porwanie kłaczy Diomedesa, 9. Zdobycie pasa Hipolity, 10. Przyprowadzenie byków Geryona, 11. Zdobycie jabłek z ogrodu Hesperyd, 12. Porwanie Cerbera z Hadesu. Na kolejnej ilustracji przedstawiony jest Herkules w ogrodzie Hesperyd. Jest to obraz autorstwa Michelle’a Rocca. Heros ukazany jest wśród drzew w otoczeniu trzech kobiet. Jedna z nich podaje mu złote jabłka ułożone na gałązkach z liśćmi. U stóp Herkulesa leży ciało smoka. Podpis: Michelle Rocca – Herkules w ogrodzie Hesperyd. Lektor mówi: Płótno, które stworzył Michelle Rocca przedstawia Herkulesa w ogrodzie Hesperyd. Rosła tam jabłoń, którą Gaja (Ziemia) podarowała Zeusowi i Herze z okazji ślubu i która rodziła złote jabłka. Cudowna jabłoń była strzeżona przez smoka oraz cztery nimfy –

Hesperydę. Eurysteusz nakazał Herkulesowi zdobycie tych jabłek. Po okazaniu owoców królowi Myken Herkules postanowił złożyć je w ofierze Atenie, bogini jednak nakazała mu zjeść jabłka. Dzięki temu heros odzyskał młodość i nabrał nowych sił. Na kolejnym ekranie przedstawiono malowidło de Zurbaran'a zatytułowane „Herkules i Cerber”. W centrum obrazu widnieje heros trzymający sznur, do którego przywiązany jest trzygłowy pies. Herkules podnosi do góry rękę uzbrojoną w maczugę. Za psem, po lewej stronie obrazu, ukazane są płomienie Tartaru. Podpis: Francois de Zurbaran - Herkules i Cerber. Lektor mówi: Ostatnią i najbardziej niebezpieczną pracą Herkulesa było porwanie straszliwego Cerbera – trzygłowego psa strzegącego wrót Hadesu. Bohater nie zawahał się przed zejściem do podziemia, a nawet zranił w starciu samego boga podziemnego świata – Hadesa. W końcu pokonał straszliwą bestię gołymi rękami i związanego wyniósł na własnych plecach. Wyniesiony na światło dzienne Cerber był przerażony i wył ponuro. Herkules zabrał go na dwór króla Eurysteusza, który uciekł wraz z dworzanami na widok strażnika piekieł. Herkules, wykonawszy ostatnie zadanie i dopełniwszy w ten sposób pokuty za zamordowanie rodziny, wypuścił Cerbera, który pobiegł z powrotem do Tartaru. Na kolejnym ekranie przedstawiony został obraz Pompeo Batoni'ego zatytułowany „Herkules na rozstaju dróg”. W centrum obrazu znajduje się Herkules ukazany, jako młodzieniec. Otaczają go dwie kobiety. Jedna w białą – czerwoną suknię, opiera się o jego nogę; suknia zsuwa jej się z ramion. U nóg herosa amerek bawi się jego maczugą. Druga z kobiet, ubrana w niebieską szatę i hełm, stoi z boku unosząc lekko ręce. Tło obrazu stanowią zarośla oraz błękitne niebo. Lektor mówi: Elementem mitu o Herkulesie jest anegdota związana z życiowym wyborem, jakiego dokonał heros, gdy na rozstaju dróg spotkał dwie kobiety – alegorie Cnoty i Występku (Rozkoszy) – obie kobiety są tutaj tak przedstawione, że wykazują wiele podobieństw do bogiń: miłości (Wenus) i mądrości (Ateny). Na obrazie widać Herkulesa – charakterystycznym elementem rozpoznawczym jest maczuga herosa, widoczna u jego stóp. Każda z kobiet namawia herosa do podążenia swoją drogą. Ścieżka Cnoty jest wąska i stroma, ale prowadzi do prawdziwego szczęścia, ścieżka Występku (Rozkoszy) jest szeroka i łatwa. Jednak tylko cnota prowadzi człowieka do prawdziwej chwały, choć wymaga olbrzymiej pracy, wysiłku i wyrzeczeń. Druga droga zapewnia życie łatwe, wypełnione przyjemnościami, ale bez wielkości. Po długim namyśle Herkules wybiera trudną drogę cnoty. Od tej pory jego życie będzie pełne trudów i wysiłków, ale zmierzać będzie do nieśmiertelnej chwały herosa.

Zadania

Ćwiczenie 1

W zdaniu „Surripuit ex Tartaris Cerberum canem, cui tria capita erat”, występuje konstrukcja:

- ☐ Ablativus auctoris
- ☐ Dativus possessivus
- ☐ Accusativum cum infinitivo

Ćwiczenie 2

Przyjrzyj się wybranym ilustracjom i dopasuj je do opisu:

Herkules i służące
królowej Omfalii

Herkules i Prometeusz

Herkules, Cnota
i Występek

Ćwiczenie 3

Przyjrzyj się wybranym ilustracjom i dopasuj je do opisu

Herkules i Hera

Herkules i Amfitrion

Herkules i Dejanira

Ćwiczenie 4

Szata, która zabiła Herkulesa, była nasączona:

☐ jadem węża

☐ trucizną

☐ krwią

Ćwiczenie 5

Przetłumacz poniższe zdanie i przyporządkuj słowom odpowiednie nazwy części zdania:
Olim uxor lovis in Herculem parvum duas serpentes misit.

parvum	dopełnienie dalsze
duas	przydawka
Herculem	orzeczenie
misit	podmiot
uxor	przydawka
olim	dopełnienie bliższe
serpentes	przydawka
lovis	okolicznik czasu

Ćwiczenie 6

Dopasuj obrazy przedstawiające prace Herkulesa do odpowiednich opisów:

Pokonanie lwa
nemejskiego

Pokonanie hydry
lernejkiej

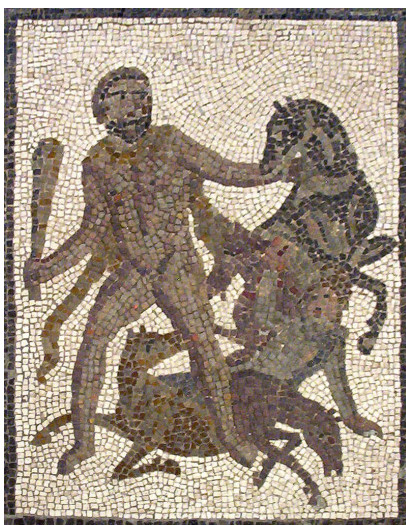
Zabicie ptaków
stymfalijskich

Ćwiczenie 7

Dopasuj obrazy przedstawiające prace Herkulesa do odpowiednich opisów:

Zdobycie pasa Hipolity

Schwytywanie klaczy
Diomedesa

Schwytywanie łani
kerynejskiej

Ćwiczenie 8

W czasie lekcji poznaliśmy imiona wielu kobiet, które odegrały ważną rolę w życiu Heraklesa. Zaznacz zdania prawdziwe.

☐

Alkmena była żoną Heraklesa

☐

Hera była Amazonką, której miał odebrać pas

☐

Megara była matką Heraklesa

☐

Dejanira była żoną Heraklesa

☐

Omfala była królową, której służył Herakles

☐

Megara była żoną Heraklesa

☐

Hebe, była jego przeciwniczką, z którą rywalizował

Polecenie 1

Przetłumacz poniższy tekst:

De Herculis laboribus

Hercules fuit filius Iovis dei et Alcmenae, mortalis feminae, quae Thebanorum regina fuit. Alcmenae filius, cui Iuno semper infensa fuit, a parvo magni roboris puerum se praebuit. Olim uxor Iovis in Herculem adhuc parvum duas serpentes misisse traditur. Quae puerum devorare debebant. Tum parvus Hercules eas serpentes, quae sibi appropinquaverunt, cepit et anxio.

Post multos annos Hercules voluntate eiusdem Iunonis apud regem Eurystheum serviebat et multa periculosa opera efficere debebat. Eurystheus, qui vir valde timidus fuit, Herculem cum Hydra Lernaea non sine ingenti periculo pugnare iubebat. Praeterea imperio eiusdem regis leonem Nemeaeum, horribile monstrum, devicit, poma Hesperidum apportavit et alios quoque periculosos labores effecit. Necavit eam aquilam, quae Promethei iecur cotidie devorabat. Surripuit ex Tartaris Cerberum canem, cui tria capita erant.

Źródło: S. Wilczyński, E. Pobiedzińska, A. Jaworska, *Porta Latina Nova. Podręcznik do języka łacińskiego.*, Warszawa 2012

Słowniki

Słownik pojęć

heros

bohater, w mitologii greckiej półbóg, syn boga i śmiertelniczki albo śmiertelnika i bogini;

Słownik łacińsko-polski

Galeria dzieł sztuki

Autor nieznany, „Herkules zabija węża”, II w. n.e., Muzeum Kapitolńskie, Rzym, Włochy, ancient.eu, CC BY 3.0

Frederik Bouttatas, „Alkmena rodzi Herkulesa otoczona pomocnicami”, XVII w., kolekcja prywatna, wikimedia.org, CC BY 4.0

Autor nieznany, „12 prac Herkulesa”, III wiek, Muzeum w Rzymie, Włochy, wikimedia.org, domena publiczna

Antoine-Louis Barye, „Herkules i dzik erymantejski”, 1820, Muzeum w Baltimore, Maryland, USA, wikipedia, CC BY 3.0

Autor nieznany, „Herkules i Atlas”, XVII w., Muzeum sztuki w Lyonie, Francja, wikimeida.org, CC BY 2.5

Ludwig Manzl, „Herkules walczący z centaurami”, 2010, Wały Chrobrego, Szczecin, Polska, wikipedia.org, domena publiczna

Annibale Carracci, „Herkules, Cnota i Występek”, 1596, Muzeum Narodowe Capodimonte, Neapol, Włochy, wikimedia.org, domena publiczna

Lucas Cranach starszy, „Herkules i służące królowej Omfalii”, 1537, Muzeum, Brunzwik, Niemcy, [wikimedia.org](https://www.wikimedia.org/), domena publiczna

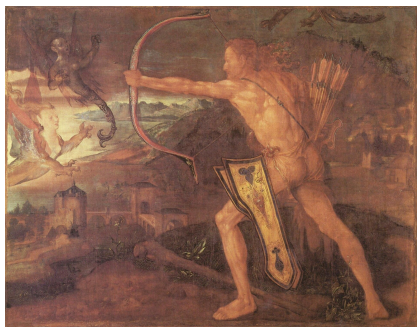
Peter Rubens, „Narodziny drogi mlecznej”, 1636-1637, Muzeum Prado, Madryt, Hiszpania, [wikimedia.org](https://www.wikimedia.org/), domena publiczna

Szkoła francuska, „Pokonanie lwa nemejskiego”, 1700, kolekcja prywatna, en.expertissim.com, CC BY 3.0

Antonio del Pollaiuolo, „Herkules i hydra”, 1475, Galeria Uffizi, Florencja, Włochy, [wikimedia.org](https://www.wikimedia.org/), domena publiczna

Albrecht Dürer, „Zabicie ptaków stymfalijskich”, 1520, Niemieckie muzeum narodowe w Norymbergii, bp.blogspot.com, CC BY 3.0

Antonio Tempesta, „Herkules i klacze Diomodesa”, 1608, Stanowe Muzeum sztuki w Los Angeles, wikimedia.org, domena publiczna

Adolf Schmidt, „Schwytyanie łani kerynejjskiej”, XIX w., Muzeum w Berlinie, Niemcy wikimedia.org, CC BY 3.0

Bibliografia

W. Kopaliński, *Słownik mitów i tradycji kultury*, wyd.6, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2000

J. Korpanty, *Mały słownik łacińsko-polski*, Wydawnictwo szkolne PWN, Warszawa 2012

M. Dłuska, W. Strzelecki, *Metryka grecka i łacińska*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1959

S. Wilczyński, E. Pobiedzińska, A. Jaworska, *Porta Latina Nova. Podręcznik do języka łacińskiego.*, Warszawa 2012